

LONDA

RIPOTI YA HAKI ZA KIDIJITALI NA USHIRIKSHWAJI KATIKA AFRIKA

BENIN

LONDA

Ripoti ya Haki za Kidijitali na Ushirikishwaji Barani Afrika 2022

Imechapishwa na Paradigm Initiative
374 Borno Way, Yaba, Lagos, Nigeria
Email: media@paradigmhq.org
www.paradigmhq.org

Iliyochapishwa Aprili 2023

Ripoti iliyotolewa na Paradigm Initiative
Ubunifu na Muundo na Kenneth Oyeniya

Chapisho hili linaweza kunaswa tena kwa matumizi yasiyo ya kibiashara kwa namna yoyote ile mradi sifa inayostahili imetolewa kwa wachapishaji, na kazi itawasilishwa bila upotoshaji wowote.

Hakimiliki © 2023 Paradigm Initiative

Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

ISBN: 978-978-797-8980-8

Benin

► Ufupisho

Jamhuri ya Benin kwa sasa inapitia mageuzi ya kidijitali ambayo yanalenga kuwezesha urushaji rahisi wa mawasiliano katika jamii. Kwa kuhimiza matumizi ya mtandao kama majukwaa mpatanishi kati ya mamlaka ya umma na idadi ya watu, serikali inazalisha mbinu mpya za mawasiliano ambazo zimesajili mafanikio ya mapema. Ripoti hii inachambua baadhi ya hatua zinazofanywa na Serikali ya Jamhuri ya Benin katika sekta ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA). Hatua hizi ni sehemu ya Mpango wa Utendaji wa Serikali (GAP) unaoitwa Bénin Révélé (Benin Imevumbuliwa) na kwa hivyo unastahili mabishano makubwa ya umma na ukosoaji. Kwa sababu hii hii, ingawa hatua zinazotekelezwa kwa sasa zinatia matumaini, mchango huu unaangazia hitaji la mfumo thabiti na wa uwazi zaidi wa dhana na udhibiti. Mfumo kama huu ni muhimu maana huenda ukalinda dhidi ya matumizi mabaya ya data ya kibinafsi kwa manufaa ya kibinafsi au udhibiti wa umma. Mbali na uwezekano wa kuepusha ukiukaji faragha, mfumo wa udhibiti wa uwazi Zaidi utasaidia kwa kupunguza ushawishi wa kisiasa ambao unaweza kupunguza matumizi ya uhuru wa kujieleza nchini Benin.

Utangulizi

Katika kipindi cha miaka mitatu iliyopita, Benin imefanya maendeleo ya ajabu katika mabadiliko ya kidijitali, kubuni mifumo ya kitaifa ya serikali mtandao, na kuendeleza huduma za kielektroniki kwa raia na biashara. Ingawa Serikali ilifafanua kwa uwazi mkakati wa kusambaza umeme, nchi ilionekana kutokuwa na uwezo wa kuendesha mchakato wa kusambaza umeme.¹Kwa hivyo, vizuizi vinaweza kukumbwa kwenye usambazaji wa kidijitali iwapo umakini wa kutosha hautazingatiwa kwa suala la uenezaji umeme. Miaka thelathini na tatu iliyopita, Benin ilionekana kama mfano mwema wa demokrasia barani Afrika. Nchi hiyo ilijulikana kama mahali penye amani ambapo mabadiliko ya kiutawala na uhuru wa vyombo vya habari imekuwa kawaida tangu 1990. Katika miaka ya hivi karibuni, hii imebadilika kwani Benin sasa inafuata mwelekeo wa ukandamizaji katika suala la uhuru wa kujieleza. Kwa mfano, uhuru wa wanahabari wa kujieleza umedhoofishwa sana. Mwandishi wa habari wa Benin, Virgile Ahouansè, anakabiliwa na mashtaka ya kueneza habari za uongo ili kuvuruga amani ambayo inatokana na uchunguzi wake wa Desemba 14, 2022, ambao ulishutumumu polisi kwa kutekeleza mauaji ya kiholela. Kwa kuzingatia utata wa suala hili, watu ambao taarifa zao ziliwasilishwa na Ahouansè wamebadilisha toleo lao la hadithi. Katika suala hili, inafaa kukumbukwa kwamba watu waliozungumza na Ahouansè wanaweza kuogopa mashambulizi ya kulipiza kisasi.

Zaidi ya hayo, nchi imepitisha sheria ya kidijitali iliyowasilishwa kama chombo ambacho kilifaa kupigana na matumizi mabaya ya mtandaoni. Kwa vitendo, inaonekana kwamba sheria mpya inaunda hali ya kuogofya kwa uhuru wa vyombo vya habari, nje ya mtandao na mtandaoni². Kulingana na Amnesty International, angalau wanahabari 17, wanablogu na wapinzani wa kisiasa wamefunguliwa mashtaka katika kipindi cha chini ya miaka miwili chini ya sheria hii ya kidijitali.³ Miaka miwili iliyopita, mwanahabari mpelelezi wa Benin alikaa gerezani kwa miezi sita kwa unyanyasaji kupitia mawasiliano ya kielektroniki. Alikamatwa na kufungwa jela kinyume na sheria za kimataifa baada ya mwendesha mashtaka wa serikali kudai kwamba mwanahabari

1 See <https://energypedia.info/> Benin Energy Situation and Key problems hampering access to electricity https://energypedia.info/wiki/Benin_Energy_Situation#Key_Problems_Hampering_Access_to_Electricity (accessed on December 3rd 2022).

2 See <https://rsf.org/> Bénin : RSF appelle les autorités à réformer le Code du numérique, menace pour le journalisme dans le pays <https://rsf.org/fr/b%C3%A9nin-rsf-appelle-les-autorit%C3%A9s-%C3%A0-r%C3%A9former-le-code-du-num%C3%A9rique-menace-pour-le-journalisme-dans-le> (accessed on December 8th 2022)

3 See <https://www.amnesty.org/> Bénin. Opposants et voix critiques en détention à l'approche de l'élection présidentielle <https://www.amnesty.org/fr/latest/press-release/2021/03/benin-opposants-et-voix-critiques-en-detention-election-presidentielle/> (accessed on 09 December 2022).

huyo alikuwa amechapisha maneno ya kashfa na machapisho ya kashfa kwenye Twitter. Mifano kama hii inaonyesha kwamba baada ya miongo mitatu ya amani na maendeleo, taifa hili la Afrika Magharibi linakabiliwa na mdororo wa demokrasia.

Uchambuzi wa Nchi

UHURU WA MTANDAO

Hadi hivi majuzi, Benin iliheshimiwa sana na waangalizi wa demokrasia duniani, ikiorodheshwa karibu na kilele cha faharisi kadhaa zinazozingatiwa vizuri kwa utawala, uhuru wa vyombo vya habari, ushiriki wa kisiasa, na zaidi. Mnamo Desemba 1995, Benin iliunganishwa kwenye Mtandao ili kuhudumia kongamano la sita lijulikanalo kama *Sommet de la Francophonie*⁴. Wakati wa kongamano hili, kasi ya mtandao mwanzo ilikuwa Mbps 1, kasi ambayo iliruhusu nchi kuanza na huduma za kimsingi kama vile barua-pepe na ufikiaji wa wavuti. Mnamo Januari 2002, kipimo cha data kiliongezwa hadi 2Mbps. Mnamo Mei 6, 2003, uwezo wa kipimo data wa nchi uliongezwa na mabadiliko yalipendelewa na uzinduzi wa kebo ya SAT-3. Baada ya kuanza kutumika, mkonga wa fibre optic ulitoa muunganisho wa kimataifa wa Mbps 45 kwa Mbps 2 zilizokuwepo, na kufanya kipimo data cha kitaifa kinachosimamiwa na Bénin Télécoms SA, kuongezeka hadi 47 Mbps. Hadi kufikia 2004, kipimo data hiki kilipatikana tu katika sehemu ya kusini ya nchi, huko Cotonou, na Parakou Kaskazini. Baadaye mwaka wa 2007, kipimo hiki kiliongezwa hadi 155 Mbps. Ili kuboresha msongamano wa simu, serikali iliamua kuhamasisha uwekezaji mpya. Wazo la mkakati huu lilikuwa kupata uwekezaji na kuboresha mitandao iliyokuwepo.

KUZIMA MTANDAO

Licha ya ongezeko la jumla la kukatika kwa mtandao barani Afrika, mashirika ya kiraia nchini Benin yaliendesha juhudi shirikishi ili kupinga serikali kuzuia ufikiaji wa mtandao mnamo

2022. Kulingana na NetBlocks na Internet Society, mashirika mawili yasiyo ya faida yanayozingatia uhuru wa mtandao, kufungwa kwa siku moja kuligharimu nchi \$ 1.54 milioni mnamo 2019. Mwaka huu, hatua zilizofanikiwa za pamoja zilizofanywa na mashirika ya kiraia nchini Benin dhidi ya kuzimwa kwa mtandao zilitoa kielelezo cha kukabiliana na kukatika kwa huduma za mtandao ambazo zinaweza kutokea katika siku zijazo.

UHURU WA KUJIELEZA NA UHURU WA VYOMBO VYA HABARI

Uhuru wa kujieleza sio tu ni haki ya msingi ya binadamu bali pia ni moja ya vipengele muhimu katika kuanzishwa kwa jamii ya kidemokrasia. Uhuru wa kujieleza pia unawezesha wananchi kuhoji serikali yao, jambo ambalo linasaidia kuwawajibisha. Katika Ibara ya 23 ya Katiba ya Benin, uhuru wa kujieleza umehakikishwa bayana kama haki ya kikatiba. Kwa kuongeza, mikataba kadha inayohakikisha haki ya uhuru wa maoni imeidhinishwa na Benin, kama vile Mkataba wa Kimataifa wa Haki za Kiraia na Kisiasa. (Kifungu cha 19) na Mkataba wa Afrika wa Haki za Binadamu na Watu, ambao unakumbatia uhuru wa kujieleza (Kifungu cha 9).

Kulingana na Kifungu cha 25 cha Katiba ya Benin, Serikali lazima itambue na kuhakikisha,

4 See <https://paradigmhq.org/> Benin Digital Rights Inclusion 2020 Report <https://paradigmhq.org/wp-content/uploads/2021/05/Ir-Benin-Digital-Rights-Inclusion-2020-Report.pdf> accessed on December 05 2022).

chini ya masharti yaliyowekwa na sheria, uhuru wa kujieleza. Zaidi ya hayo, Benin ni mshirika wa Azimio la Kimataifa la Haki za Kibinadamu, na Mkataba wa Afrika wa Haki za Kibinadamu na Watu. Nyaraka hizo mbili za kisheria zinakuza uhuru wa kujieleza ikiwa ni pamoja na haki ya watu wote kutafuta, kupokea na kutoa habari na mawazo kupitia vyombo vya habari vyovyote na bila kujali mipaka.

Wakati wakuhitimisharipotihii, Virgile Ahouansè, mkurugenzi wa redio ya mtandao, alikuwa amewekwa chini ya usimamizi wa mahakama⁵. Alikamatwa mnamo Desemba 20, 2022, Ahouansè alikaa siku mbili chini ya ulinzi katika kituo cha polisi. Baada ya kesi yake kusikilizwa kwa muda mrefu na mahakama maalum iitwayo ECTRC (*Mahakama ya Uhalifu wa Kiuchumi na Ukandamizaji wa Ugaidi*), aliachiliwa, lakini kesi yake imepangwa Februari 13, 2023. Virgile Ahouansè alikamatwa baada ya kuchapishwa kwa kipande cha makala mtandaoni ambapo alirejelea kisa cha mauaji ya koholela, akiwahusisha polisi wa Jamhuri. Utayarishaji wa uandishi wa habari unaitwa "Hofu huko Porto-Novo: Polisi wa Republican watekeleza mauaji ya kiholela shuleni."⁶ Kipindi cha redio, ambacho kilitolewa kwa umma mnamo Desemba 14, 2022, kimeibua hisia nyingi kwenye mitandao ya kijamii. Mnamo Februari 2022, waandishi wa habari wawili kutoka Benin na Uholanzi walishuhudia uhabiti wa habari; wanataaluma hao wawili wa vyombo vya habari walikamatwa katika mji wa kaskazini

wa Tanguieta kwa kutofahamisha mamlaka za mitaa kuhusu uwepo wao.⁷ Katika Fahirisi ya Uhuru wa Vyombo vya Habari iliyochapishwa na Wanahabari Wasio na Mipaka, Benin ilishuka hadi nambari 121 mwaka wa 2022. Mnamo 2016, kabla ya Rais Talon kuchukua madaraka, nchi ilikuwa katika nafasi ya 78 na miaka kumi mapema katika 25 bora.⁸

FARAGHA NA UFUATILIAJI

Katika Kifungu cha 5 cha Katiba ya Benin, haki ya faragha imehakikishwa. Mnamo 2007, Wakuu wa nchi na serikali ndani ya Jumuiya ya Kiuchumi ya Nchi za Afrika Magharibi (ECOWAS) walipitisha Sheria ya Nyongeza A/SA.1/01/07. Waraka huu unashughulikia Uwiano wa Sera na Mfumo wa Udhhibiti wa Sekta ya TEHAMA. Sheria ya 2007 iliunda msingi wa Nyongeza ya 2010 Tenda juu ya ulinzi wa data ya kibinafsi kudhibiti ukusanyaji, usindikaji, usambazaji, uhifadhi na matumizi ya data ya kibinafsi na mashirika ya umma na ya kibinafsi ndani ya Afrika Magharibi. Kabla ya kupitisha Sheria ya ECOWAS, Benin ilikuwa imetunga sheria zake za kitaifa za ulinzi wa data bila ushawishi wowote kutoka kwa ECOWAS. Hata hivyo, ingawa nchi inashuhudia kuongezeka kwa kasi kwenye tasnia ya dijitali, Benin bado haijaridhia Mkataba wa Umoja wa Afrika wa Usalama wa Mtandao na Ulinzi wa Data ya Kibinafsi. Unajulikana pia kama Mkataba wa Malabo, Mkataba bado haujaanza kutekelezwa kwa sababuu inahitaji maridhio 15 ili kuanza

5 See <https://www.afro-impact.com/> Beninese journalist Virgile Ahouansè is in custody at the criminal brigade <https://www.afro-impact.com/en/beninese-journalist-virgile-ahouanse-is-in-custody-at-the-criminal-brigade/> accessed on December 10th 2022).

6 See <https://www.crystal-news.net/> panique a porto-novo, la police republicaine procede a des executions sommaires dans une ecole <https://www.crystal-news.net/panique-a-porto-novo-la-police-republicaine-procede-a-des-executions-sommaires-dans-une-ecole-enquete/> (accessed on December 1st 2022).

7 See <https://afriquexxi.info/> Au Benin la folle garde a vue de deux journalistes espions <https://afriquexxi.info/Au-Benin-la-folle-garde-a-vue-de-deux-journalistes-espions> accessed on December 10 2022).

8 See <https://hrwf.eu/> Report on Human Rights and Political Repression in Benin <https://hrwf.eu/wp-content/uploads/2022/09/HRWF-Benin-Human-Rights-and-Political-Repression-September-2022.pdf> (accessed on December 3rd 2022).

kutumika barani. Nchini Benin, simu za rununu zinasaidia kuendeleza uwezo kwa kutoa fursa mpya kwa wananchi kushiriki habari na mawazo, na kushiriki katika maisha ya umma. Kulingana na Benki ya Dunia, upenyaji wa simu za rununu kama asilimia ya idadi ya watu ulifikia 91.9% mnamo 2020 katika taifa hilo la Afrika Magharibi.⁹ Hata hivyo, kama muunganisho wa rununu unaweza kuharakisha mabadiliko ya kidijitali ya Benin, kwa kuafikia uwezo huu pia kuna athari za faragha kwa watumiaji.¹⁰

JEDWALI 1: MAGEUZI YA DATA YA WATUMIAJI WA MTANDAO WA SIMU KWA ROBO MWAKA¹¹

Zaidi ya hayo, hali hii inakuza mabadiliko katika ukusanyaji wa data. Kwa hiyo ni muhimu kwa Benin kuepuka kurudi nyuma kwa kulinda faragha ya ujumbe, simu na barua pepe kwa sababu ya vitisho vipya. Hii inafungamana na ukweli kwamba baadhi ya makampuni sasa yana nia ya kupata faida kwani yanalenga zaidi kile ambacho watumiaji wanatafuta na waliko. Kwa watu wengi wa Benin, simu za rununu za bei nafuu ni muhimu kwa maisha yao wanapoleta pamoja simu zao za mezani, ATM na barua-pepe katika kifaa kimoja. Miongoni mwa wamiliki wa simu za rununu, kupiga picha na kunasa video, pesa za rununu, simu za sauti, mitandao ya kijamii na ujumbe mfupi wa maandishi ndizo shughuli za kawaida za rununu. Licha ya hatua hii nzuri, matumizi ya simu za mkononi nchini Benin yanazua wasiwasi kuhusu faragha na usalama wa data ya watumiaji. Suala hili

linarejelea jinsi serikali zinavyoweza kupata taarifa za umma na kudumisha usiri wa taarifa za kibinafsi za raia na taarifa nyingine za siri. Kuhakikisha usalama na ufaragha wa taarifa za raia ni muhimu katika kudumisha uaminifu, kwa kuwa wananchi hawatakubali na kutumia tovuti za serikali za kielektroniki zinazohatarisha usalama wao. Katika hali kama hiyo, hitaji la serikali kuendelea kufuatilia na kuboresha usalama na faragha ya tovuti zao ni muhimu. Mnamo 2007, wakuu wa nchi na serikali ndani ya ECOWAS walipitisha Sheria ya Nyongeza A/SA.1/01/07 kuhusu Uwianishaji wa Sera na Mfumo wa Udhibiti wa Sekta ya TEHAMA. Sheria hii inatakiwa kuoanisha mfumo uliopo wa udhibiti na sera za teknolojia

9 See <https://www.helgilibrary.com/> Mobile Phone Penetration in Benin <https://www.helgilibrary.com/indicators/mobile-phone-penetration-as-of-population/benin/> (accessed on December 1st 2022).

10 For instance, the history of mobile telephony is now linked to many application privacy controversies. These controversies are ranging from mobile phone operators downloading the contents of people's address books to applications selling the user's location data. Furthermore, this situation fosters a sea change in data collection

11 See <https://arcep.bj/> website of the Regulatory Authority for Electronic Communications and Post Office responsible for defining standards and regulations for telecommunications producers, granting licenses and permits to operators, and arbitrating disputes between consumers and operators." (accessed on December 9th 2022).

Désignations	T2-2021	T3-2021	T4-2021	T1-2022	T2-2022
Nombre de comptes SFM actifs	5 615 631	5 857 053	6 360 525	5 559 271	6 836 690
Nombre de comptes SFM dormants	9 865 405	10 654 852	11 497 165	3 775 975	12 500 463
Part de marché MTN Mobile Money	70,57%	71,12%	72,27%	66,68%	70,77%
Part de marché MOOV Money	29,43%	28,88%	27,73%	32,32%	29,23%
Taux de pénétration SFM	44,90%	46,83%	50,86%	43,82%	52,94%
Taux d'activité	36,27%	35,47%	35,62%	59,55%	35,36%

Source: (Données opérateurs, 2022).

ya habari na mawasiliano (TEHAMA) ndani ya eneo la ECOWAS. Kabla ya kupitisha Sheria ya ECOWAS, Benin ilikuwa imetunga sheria zake za kitaifa za ulinzi wa data bila ushawishi wowote kutoka kwa eneo la ECOWAS.

UTAWALA WA DATA

Katika mfumo wa kidijitali, sheria lazima zibadilishwe ili kulinda na kutunza haki za kimsingi. Kwa kuzingatia hali hii, Benin imepitisha Kanuni ya Dijitali. Iliidhinishwa mnamo 2017, Kanuni ya Dijitali ya Benin inatoa msingi mzuri wa kudhibiti mandhari ya kidijitali. Aidha, inajenga mfumo wa kisheria ilioundwa kusaidia maendeleo ya uchumi wa kidijitali. Kanuni ya Dijitali inatoa safu ya kina ya sheria na kanuni zinazosimamia ukusanyaji, utunzaji, usambazaji, uhifadhi na matumizi ya data ya kibinafsi na watu binafsi, serikali, serikali za mitaa na kampuni. Sheria hizi zinatoa msururu wa haki za ulinzi wa data sawa na kanuni kama vile Udhhibiti Mkuu wa Ulinzi wa Data wa Ulaya (GDPR), ikijumuisha kwa mfano haki ya kupinga uchakataji wa data ya kibinafsi, haki ya kurekebisha data ya kibinafsi na haki ya kusahaulika. Ufafanuzi wa Kanuni ya Kidijitali ni wa umuhimu mkubwa nchini Benin kwa sababu nyingi. Kwanza, kuibuka kwa teknolojia za kidijitali na kuongezeka kwa matumizi ya majukwaa ya mtandao kunabadilisha kwa haraka jinsi watu binafsi,

biashara na serikali zinavyofanya kazi nchini. Hii imechangia maendeleo jinsi data na taarifa zinavyokusanywa, kuchambuliwa, kutumika na kusambazwa, lakini umuhimu unaohusishwa na data kama rasilimali muhimu. Pili, kutokana na kuongezeka kwa hitaji la nchi kulinda mamlaka ya kitaifa na haki za binadamu za watu binafsi juu ya data zao, Benin inahitaji kukabiliana na kuendeleza hatua za kutosha kuhusu jinsi uzalishaji wa data unavyoweza kutawaliwa. Afrika sasa inachangia asilimia 70% ya \$ 1 trilioni ya miamala kupitia pesa za rununu ulimwenguni. Kwa hivyo, usalama na uaminifu ni msingi wa dhana ya usimamizi wa data.

Kwa kuwa Benin inakumbwa na ongezeko la miamala ya kidijitali kupitia simu za mkononi, ajenda ya usimamizi wa data iliyopangwa inawezesha nchi kupata mafanikio makubwa kutokana na biashara ya kidijitali, hasa kwa sababu visa vinavyoripotiwa vya vitisho vya data sasa vinaongezeka, na ni pamoja na: ulaghai wa kodi na manufaa mtandaoni, mashambulizi ya mtandaoni yanayosababisha kutatiza kwa huduma za umma, uvujaji wa data kutoka kwa seva za serikali, n.k.

Jedwali la 2: Maendeleo ya huduma za kifedha kwenye vifaa vya rununu kwa robo mwaka.¹²

MAENDELEO YA TEHAMA NA TEKNOLOJIA INAYOJITOKEZA

Kwa miaka michache, uvumbuzi katika mazingira ya kiteknolojia ya Benin umestawi na teknolojia mpya zimetengenezwa ili kuleta mapinduzi katika sekta mbalimbali za kiuchumi. Kuhusu usimamizi wa visa, nchi

12 See <https://arcep.bj/> website of the Regulatory Authority for Electronic Communications and Post Office responsible for defining standards and regulations for telecommunications producers, granting licenses and permits to operators, and arbitrating disputes between consumers and operators. " (accessed on December 9th 2022).

ilisisitiza sera yake ya uvumbuzi. Uamuzi huu ulifuatia kuzinduliwa kwa pasipoti ya Umoja wa Afrika iliyokusudiwa kurahisisha usafiri miongoni mwa nchi wanachama kwa kuruhusu kuingia bila visa au kurahisisha mchakato wa visa. Tangu 2020, Benin imeweza kutoa idadi inayoongezeka ya visa vya kielektroniki kwa raia wa zaidi ya nchi 50. Baada ya kuunganishwa kwenye tovuti, msafiri lazima ajaze data ya kibinafsi kama vile jina la ukoo, jina la kwanza na tarehe ya kuzaliwa n.k. Baada ya hatua hii, msafiri ataombwa kuchagua aina ya e-Visa pamoja na uwezekano wa visa kugongwa muhuri anapowasili Benin. Miongoni mwa mahitaji mengine, msafiri atahitaji kuingiza taarifa kuhusu safari kama vile tarehe, muda, na mahali pa malazi n.k. Pia ni lazima aingize data ya pasipoti (nambari na tarehe). Hatimaye, msafiri anaombwa kulipa ada za visa mtandaoni kwa kadi ya malipo. Jukwaa la maombi ya e-visa la Benin huruhusu wasafiri wa kimataifa kutuma maombi ya visa ya utalii ya kuingia mara moja au mara nyingi. Visa ya kuingia mara moja ni halali kwa siku 30 na visa ya kuingia mara nyingi ni siku 90. Muda wa majibu kutoka kwa mamlaka ya Benin ni saa 48 na e-visa inatumwa kwa barua-pepe.

Wakati wa kuanzishwa kwa mfumo wa visa ya kielektroniki ni mafanikio muhimu, uboreshaji wa hati hizo za kitambulisho huibua masuala mengi. Kwa mfano, usindikaji wa picha ya kibayometriki ni mfumo wa kupunguza ambao unaweza kuunda mbinu inayoongozwa na usambazaji kwa hali ishirini za matibabu. Kwa kiwango cha kimataifa, habari hii huvutia makampuni mbalimbali ya dawa. Si siri kwamba habari hii ni ya thamani sana kwamba kampuni zingine ziko tayari kulipa pesa nyingi ili kuzipata. Kulingana na serikali

ya Benin, uamuzi huu unaboresha mapambano dhidi ya uhalifu uliopangwa kupitia kuzuia, uchunguzi, kurekodi au kushtaki makosa ya jinai, utekelezaji wa hukumu za uhalifu au hatua za usalama. Serikali pia ilikuwa imetaja maoni ya Mamlaka ya Ulinzi wa Takwimu za Kibinafsi yaliombwa kabla ya uamuzi huu kuchukuliwa. Zaidi ya hayo, mamlaka imesema kuwa uvumbuzi huu hautaharibu usiri wa raia wa nchi hiyo. Iwapo kamera za uchunguzi zinapaswa kuwekwa kwenye barabara kuu ya umma, katika maeneo yaliyo wazi kwa umma, katika miundombinu na majengo ya umma, unyonyaji wa zana za kidijitali na viongozi wenye mielekeo ya kimabavu unatishia kurudisha nyuma demokrasia nchini Benin. Kwa muda mrefu, kutumia teknolojia ya habari na viongozi wa kimabavu kuchunguza, kukandamiza, na kudhibiti idadi ya watu huenda ikachafua kanuni za msingi za jamii za kidemokrasia. Kwa hiyo, ikiwa kupitishwa kwa bidhaa za ufuatiliaji Benin inaweza kusaidia kupunguza hatari za uhalifu, kuna uwezekano kuwa bidhaa hizi zinaweza kutumika kama zana ya ukandamizaji wa kisiasa.

Wasiwasi kama huo umeibuka katika bara zima kwani nchi nyingi za Kiafrika zimesambaza vifaa vya uchunguzi katika miaka ya hivi karibuni. Mnamo 2019, polisi wa Kampala walipata dola milioni 126 ya teknolojia ya kamera za uchunguzi kutoka kampuni kubwa ya mawasiliano ya Huawei. Kama Benin, makubaliano yalifanywa kudhibiti ongezeko la tatizo la uhalifu jijini. Kwa bahati mbaya, AZAKI za Uganda na viongozi wa upinzani waliridhika na hatua hiyo ya kusimika kamera hizo, ambazo zinategemea teknolojia ya utambuzi wa uso, hutumiwa kufuatilia na kulenga wakosoaji wa serikali. Nchini Chad, serikali pia ilisambaza baadhi ya vifaa vya uchunguzi, vilivyonunuliwa kwa Euro

milioni 8, kutoka IGN France International.¹³ Awali,IGN Ufaransa iliwasilisha umuhimu wa mradi huu kama msaada kwa maendeleo ya miji. Kiutendaji, zana na vifaa vinavyouzwa na kampuni ya Ufaransa ni msaada mkubwa kwa vikosi vya usalama kufunga eneo la raia, kupiga marufuku maandamano na kukandamiza kwa nguvu maandamano ya umma nchini Chad. Iwapo sekta ya kidijitali nchini Benin imestawi kwa kiasi kikubwa katika miaka ya hivi karibuni kutoka kwa kiwango cha chini sana cha kuanzia, mfumo wa sera madhubuti ulioidhinishwa na Serikali, AZAKI, na sekta ya teknolojia lazima uundwe. Hii itasaidia kuzuia athari kubwa sio tu kwa watu binafsi bali pia kwa jamii, hadi kuhatarisha mifumo ya kidemokrasia.

Katika sekta ya elimu, jukwaa la e-RESULTS sasa linafanya kazi. Limefanya mapinduzi ya jinsi mitihani ya kitaifa na matokeo ya ushindani yanavyopatikana kwa umma. Mara tu baada ya jukwaa kuzinduliwa, zaidi ya utafutaji milioni 4 ulifanyika katika muda wa chini ya miezi sita, na kilele cha utafutaji 710,000 wakati wa kutangazwa kwa matokeo ya 2020 ya kufuzu kwenda chuo kikuu (baccalaureate). Baada ya mabadiliko haya ya

kwa madhumuni kama haya. Shukrani kwa mbinu ya kuorodhesha iliyojumuishwa kwenye jukwaa hili, karibu ufadhili wa masomo 20,000 umetunukiwa kufuatia utaratibu wa kompyuta usio na karatasi kabisa. Wakati huo huo, kiwango cha kupenya kwa mtandao kimeongezeka katika miaka ya hivi karibuni¹⁴.

Key indicators for Benin (2017)	Africa	World
Fixed-telephone sub. per 100 inhab.	0.5	0.9 13.0
Mobile-cellular sub. per 100 inhab.	78.5	74.4 103.6
Active mobile-broadband sub. per 100 inhab.	12.0	24.8 61.9
3G coverage (% of population)	65.0	62.7 87.9
LTE/WiMAX coverage (% of population)	39.7	28.4 76.3
Individuals using the Internet (%)	14.1	22.1 48.6
Households with a computer (%)	6.2	8.9 47.1
Households with Internet access (%)	7.9	19.4 54.7
International bandwidth per internet user (kbit/s)	32.5	11.2 76.6
Fixed-broadband sub. per 100 inhab.	0.3	0.6 13.6
Fixed-broadband sub. by speed tiers, % distribution		
<256 kbit/s to 2 Mbit/s	9.4	38.7 4.2
>2 to 10 Mbit/s	3.3	37.2 13.2
=equal to or above 10 Mbit/s	87.4	24.1 82.6

Note: Data in italics are ITU estimates. Source: ITU (as of June 2018).

jinsi matokeo yanavyotangazwa, wanafunzi wa Benin pia wanaweza kupata taarifa sahihi na mwongozo wa taaluma kwa shule. Kwa mfano, jukwaa la apresmonbac.bj linapatikana

¹³ See Le Media TV, tchad les cartes francaises de la repression <https://www.lemediatv.fr/articles/2022/tchad-les-cartes-francaises-de-la-repression-ldIZ1hNeQ4CZnrSmuuNSvg> (accessed on November 30th 2022).

¹⁴ See Data portal ,Digital Benin 2021 <https://datareportal.com/reports/digital-2021-benin> , based on the figures there were 3.50 million internet users in January 2021. The number of Internet users in Benin increased by 538 000 (+18%) between 2020 and 2021. (accessed on December 3rd 2022).

Kulingana na kiashiria kidogo cha Fahirisi ya Maendeleo ya Serikali ya Mtandao ya Umoja wa Mataifa (EGDI), Benin sasa ndiyo inayoongoza Afrika Magharibi katika kutoa huduma za umma mtandaoni. Kupitia www.service-public.bj, tovuti ya Huduma za Umma, sasa inawezekana kwa watumiaji wa mtandao kupata taarifa kamili kuhusu zaidi ya huduma 560 za umma. Raia wa Benin pia wanaweza kupata ufikiaji wa zaidi ya huduma 72 za serikali zinazotolewa mtandaoni, zikiwemo huduma kumi za kielektroniki zisizo na mwili kabisa. Inapatikana 24/7, www.service-public.bj, ni sehemu ya kupata huduma zote za umma. Ukuzaji wa tovuti hii ni sehemu ya uboreshaji wa kisasa wa utawala wa umma nchini Benin, unaoongozwa na Wizara ya Dijitali. Ukihamasishwa na ufanisi wa mfano wa Estonia wa serikali-mtandao (e-government), matarajio ya tovuti ya huduma-mtandao (e-service) ya Benin ni kupunguza mawasiliano ya ana kwa ana kati ya raia na maafisa wa serikali. Tovuti ya kitaifa ya huduma za kielektroniki, www.service-public.bj, imetumika kupeleka ushirikiano wa kiserikali kwa kutekeleza katalogi ya masuluhisho ya mwingiliano. Hata hivyo, ni muhimu kuangazia huo ushirikiano kati ya wizara na idara ni vigumu kuafikia. Hii inaweza kufanya mahusiano kutokuwa sawa katika jamii ya Benin kutokana na ushawishi wa siasa.

Mojawapo ya maadili ya umma yanayotambulika zaidi ya tovuti za serikali ya mtandao ni ufikivu wake. Ufikivu wa tovuti unarejelea kufanya tovuti kufikiwa na anuwai ya watumiaji bila kujali uwezo wao wa kiufundi au ulemavu unaow, na hivyo kuhakikisha kuwa watumiaji wote wana ufikiaji sawa wa habari

na utendakazi. Kwa hivyo, tovuti za serikali mtandao zinatarajiwa kupatikana kwa kuwa lengo lao kuu ni kutoa huduma na taarifa za serikali kwa umma kwa ujumla bila ubaguzi wowote. Hata hivyo, upatikanaji wa tovuti za serikali ya kielektroniki unatia shaka sana nchini Benin. Upatikanaji wa umeme nchini Benin uliripotiwa kuwa asilimia 41.41 mwaka 2020, kulingana na ukusanyaji wa viashiria vya maendeleo vya Benki ya Dunia, vilivyokusanywa kutoka vyanzo vinavyotambulika rasmi.¹⁵

Kutopatikana huku kwa nishati ni changamoto kubwa kwa raia wa Benin kwani nchi hiyo imeshindwa kutega rasilimali zake kubwa zinazoweza kurejeshwa. Hata hivyo, kutoa nishati kwa watu ambao wako mbali na gridi ya taifa na wanakabiliwa na ukosefu wa upatikanaji wa nishati kwa njia endelevu bado ni haki ya serikali.

Kwa kuzingatia mambo mengine, Benin ina wasiwasi sana kuhusu mambo ambayo yanazuia kupitishwa kwa teknolojia za kidijitali. Miongoni mwa mamlaka, kumeendelea kutambuliwa kuwa nchi za Afrika kama vile Benin zinakabiliwa na uhaba wa ujuzi wa kidijitali. Kwa sababu hii, nchi imezindua chuo cha kitaifa cha dijitali kwa ushirikiano na Smart Africa Digital Academy (SADA). SADA Benin imeundwa kujumuisha mipango mbalimbali kama vile mafunzo ya hali ya juu katika TEHAMA kupitia mafunzo ya mbinu ya mkufunzi, mafunzo ya utendaji na ujuzi wa walimu. Kama sehemu ya mfumo wa SADA Benin, wakufunzi wakuu 40 watafunzwa katika Akili Bandia na Usalama Mtandaoni. Katika awamu ya pili, wakufunzi hao 40 watawafundisha wakufunzi wengine wa ndani kama sehemu ya upanuzi

15 See World Bank data, Access to electricity in Benin, <https://data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.ACCS.ZS?locations=BJ> (accessed on December 1st 2022).

wa mradi.¹⁶

JEDWALI LA 3: VIASHIRIA MUHIMU VYA MTANDAO NCHINI BENIN - ITU¹⁷

TATHMINI YA MFUKO WA UFIKIAJI HUDUMA KWA WOTE

Mwanzoni mwa kuanzishwa kwa Mfuko wa Ufikiaji Huduma kwa Wote nchini Benin, Serikali na mashirika ya mawasiliano ya simu waliiona kama mbinu ya kibunifu ya kushughulikia maendeleo ya miundomsingi ya ufikiaji wa mtandao, na ongezeko la mahitaji ya ubora wa huduma. Katika kuandaa ripoti hii, tuliwasiliana na mamlaka ya Wizara ya Uchumi wa Kidijitali na Mawasiliano lakini hatukuweza kupata taarifa za hivi punde kuhusu ufadhili wa Huduma kwa Wote na Fedha za Upataji nchini Benin.

Fedha za Huduma ya Ufikiaji kwa Wote ni utaratibu wa ufadhili wa kuhamasisha upanuzi wa huduma za mtandao katika maeneo ya mbali na ambayo hayajafikiwa. Unayofadhiliwa kupitia michango ya lazima kutoka kwa watoa huduma za mawasiliano, Mfuko wa Huduma ya Ufikiaji kwa Wote umeundwa kwa uwazi kushughulikia masuala ya ufikiaji katika maeneo ambayo hayajafikiwa. Kwa ujumla, maeneo haya ni maskini na jamii za vijijini. Ili kukuza uwekezaji wa TEHAMA katika maeneo ambayo hayajahudumiwa, Benin imepitisha kanuni za ufikiaji kwa wote zinazonuia kupanua fursa za muunganisho kwa jumuiya ambazo hazijahudumiwa. Nia hii imesababisha kusakinishwa Vituo kadhaa vya Dijitali vya Jumuiya kote nchini. Vituo hivi vimewekwa

katika maeneo mengi nje ya maeneo ya mijini ili kuboresha ufikiaji wa mtandao. Kufikia sasa, Manispaa 43 kati ya 77 zimewekewa Vituo vya Dijitali vya Jumuiya. Kulingana na mamlaka, hii inaathiri zaidi ya watu milioni moja katika maeneo yasiyo ya mijini, ambayo mara nyingi hayana huduma za mawasiliano ya kielektroniki.

Wazo la kusakinisha Vituo hivi vya Dijitali vya Jumuiya ni kutumika kama nafasi ya ufikiaji wa umma. Hii ni mojawapo ya sababu kwa nini maeneo haya yana vifaa vya kompyuta kumi kila moja. Kwa ushirikiano na kumbi za miji, Vituo hivi pia vinakusudiwa kutumika kama sehemu za ufikiaji wa wi-fi za umma bila malipo. Kwa ujumla, ziko katika vituo vya vijana vya jumuiya zinazohusika. Ikiwa lengo la maendeleo haya ni kuifanya nchi kuwa kiongozi wa TEHAMA katika Afrika Magharibi, huu mfano wa ufikiaji wa jamii inadhibitiwa na mambo mawili muhimu. La kwanza ni kutojumuishwa katika mipango na jamii, haswa wale waliotengwa zaidi. Ushiriki wa maana wa jamii katika Vituo vya Digital vya Jumuiya na hivyo basi kwa haki zao za kijiografia, kiuchumi na kimwili, wanaweza kufanya hivi vituo kuwa mitandao ya jamii.

Jambo la pili ni kukosekana kwa mtazamo wa wazi wa haki za binadamu kwa mpango wa ufikiaji, ambayo ina maana kwamba hautumiwi kwa uwezo wake wote kuwezesha haki za jamii. Faida ya mbinu ya haki za binadamu ni uwezo wakusisitizahaki za kiuchumi, kijamii na kitamaduni za jamii. Mbinu hii inaweza uwezekanokusisitiza ustawi na utu wa wenye haki kama watu binafsi. Inaweza pia

16 See [Reg tech africa](https://regtechafrika.com/benin-smart-africa-digital-academy-sada-rolls-out-its-national-digital-academy-in-benin/), Benin smart africa digital academy sada rolls out its national digital academy, <https://regtechafrika.com/benin-smart-africa-digital-academy-sada-rolls-out-its-national-digital-academy-in-benin/> (accessed on January 04 2023).

17 See ITU statistical reports ,Measuring the information society report, <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/misr2018/MISR-2018-Vol-2-E.pdf>, (accessed on December 11 2022).

kuwakutumikakutetea mageuzi ya sera na shinikizowenye wajibukutimiza wajibu wao.

Zaidi ya mazingatio hayo hapo juu, inasikitisha kwamba Benin ni miongoni mwa nchi ambazo huchapisha maelezo machache kuhusu shughuli zao za Huduma kwa Wote na Fedha za Ufikiaji. Iwapo itachukuliwa kuwa juhudi imefanywa kufikia sasa, haijumuishi ufichuzi wa haraka wa maelezo ya fedha ya mfuko. Angalizo linguine ni ukweli kwamba inapatikana habari kwa umma daima haijumuishi maelezo ya kifedha ya hazina yenyewe au kubainisha kama fedha zinatumiwa kwa miradi isiyohusiana na masuala ya muunganisho au kwa wakati ufaao. Matumizi pia hayajafichuliwa vya kutosha na kuacha mapengo ya habari.

Jedwali la 4: Jumla ya pesa ambazo hazijatumika kutoka Fedha za Huduma ya Ufikiaji kwa Wote (kulingana na mwaka wa kuripoti hivi majuzi).¹⁸

¹⁸ "See Universal Service and Access Funds, <https://webfoundation.org/docs/2018/03/Using-USAFs-to-Close-the-Gender-Digital-Divide-in-Africa.pdf>, (accessed on November 31st 2022).

Hitimisho na Mapendekezo

Ingawa Benin ilirekodi maendeleo ya ajabu katika Nyanja ya digitali mwaka 2022, nchi bado inakabiliwa na changamoto kubwa zinazohusiana na uwezo wa kumudu mtandao na kanuni za kidijitali. Kulingana na matarajio yake ya kidijitali, Serikali ya Benin inapaswa kuunda mfumo unaofaa wa kuhakikisha haki za kidijitali na kuepuka kutumia sheria kuzuia uhuru wa kujieleza mtandaoni. Nchi inapojaribu kuwa mfano wa kikanda wa maendeleo katika nyanja ya kidijitali, Benin inapaswa pia kufikiria upya sera zinazohusiana na ushuru wa huduma za kidijitali. Wakati kwa upande mmoja, ushuru wa huduma za kidijitali unaweza kusikika kuwa wa kuvutia kwani umeundwa kuinua mapato, kwa upande mwingine, unaweza kuwa na athari mbaya kwa kiasi kikubwa kuhusu kuongeza utumiaji wa Mtandao kwa watumiaji. Kwa kuzingatia matamano ya serikali katika sekta ya teknolojia, kuna haja ya mamlaka ya Benin kuongeza uwazi juu ya shughuli zinazohusiana na Huduma kwa Wote na Fedha za Ufikiaji na kuepuka kutozwa ushuru wa huduma za kidijitali. Hii itasaidia kuhakikisha upatikanaji wa intaneti wakati wote ili watu binafsi wafurahie haki zao za kibinadamu.

SERIKALI	TAALUMA	ASASI ZA KIRAIA
<ul style="list-style-type: none">Kushikilia majukumu ya kikatiba na kimataifa na kujiepusha na ubabe wa kidijitali wenye sifa ya hatua kali na za kisasa zinazominyua uhuru wa mtandao. Mamlaka za Benin zinapaswa kuonyesha dhamira thabiti kwa viwango vya kimataifa kuhusu haki za kidijitali na kuunda masharti ya kutekeleza, kulinda na kuruzuku jukumu tendaji kwa mahakama ambazo zinatafsiri haki hizi.Kuwajibika kwa umakini kwa kukagua na kurekebisha vipengee vya Kanuni ya Dijitali ambavyo vinazuia uhuru wa kujieleza na haki za	<p>Kwa hiyo mapendekezo yafuatayo yanatolewa kwa sekta binafsi:</p> <ul style="list-style-type: none">Ili kulipa kipaumbele maalum kwa usalama na faragha. Kuna haja ya kutambua kwamba watumiaji wa Benin wanazidi kutumia teknolojia za kidijitali, wakichukua jukumu la kulinda data ya kibinafsi dhidi ya ufikiaji usioidhinishwa na kufichua ukiukaji wowote wa data.	<p>Kwa hiyo mapendekezo yafuatayo yanatolewa kwa mashirika ya kiraia:</p> <ul style="list-style-type: none">Kufanya kazi kwa njia iliyoratibiwa kukemea visa vya ukiukaji wa haki za kidijitali na desturi mbaya za usimamizi wa data.Kupitia utafiti, kutathmini utumiaji na uwekaji wa AI na athari zake za kuhudumu kwenye huduma za afya na huduma za kifedha.

SERIKALI	TAALUMA	ASASI ZA KIRAIA
<p>kidijitali, hasa sehemu zinazotoa masharti ya kufunguliwa mashtaka na kufungwa kwa maudhui ya mtandaoni ambayo yanadaiwa kuwa ya uwongo. Kwa maneno mapana, Kifungu cha 550 cha Digital Code kinahusu unyanyasaji kupitia mawasiliano ya kielektroniki na kinatoa hadi miaka miwili jela na/ au faini ya hadi faranga za CFA milioni kumi kwa uhalifu mbalimbali.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuepuka kuunda mpango wa afya wa kitaifa kulingana na kipengele cha matibabu cha mradi wa ARCH. Kwa kuzingatia hatua iliyofikiwa hadi sasa katika awamu ya majaribio ya mradi Uhakikisho pour le Renforcement du Capital Humain (Bima ya Uimarishaji wa Mitaji ya Binadamu), sera iliyotengenezwa kutokana na data nyeti ya kibayometriki na afya inaweza kusababisha jamii ambayo kimsingi haina usawa kutokana na ukosefu wa usawa kati ya matabaka ya kijamii ambayo pia huficha wingi wa ukosefu mwingine wa usawa. 		

     @ParadigmHQ

www.paradigmhq.org

Hakimiliki © 2023